

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 713/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátom Mgr. Stanislavom Hutňanom, Moskovská 18, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 173/2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 259/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 173/2013 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 259/2015 (ďalej len „napadnuté konanie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 10. júla 2013 krajskému súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) č. k. 32175/2013-23-II. zo 6. mája 2013. Označeným rozhodnutím bolo potvrdené rozhodnutie ministerstva o nevyhovení žiadosti sťažovateľa o sprístupnenie informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ vo svojej žiadosti žiadal o sprístupnenie informácie o písomných pripomienkach účastníkov konania v spojených prejudiciálnych konaniach C-411/10 a C-493/10, a to v anglickom jazyku.

Sťažovateľ k priebehu konania pred všeobecnými súdmi uviedol:

«Dňa 12. 08. 2013 sťažovateľ odpovedal elektronickou formou na výzvu KS BA na jeho výzvu, či súhlasí s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania...

Dňa 08. 08. 2014 sťažovateľ oznámil KS BA zmenu svojho právneho zástupcu...

Dňa 20. 02. 2015 podal sťažovateľ KS BA návrh na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej ako „OSP“). Tento návrh doplnil svojim podaním zo dňa 19. 05. 2015...

V druhej polovici apríla roku 2015 bol vytýčený termín pojednávania na 29. 05. 2015. Spolu s týmto predvolaním KS BA doručil sťažovateľovi vyjadrenie žalovaného z 13. 08. 2013. Podľa predvolania účasť sťažovateľa nebola nevyhnutná. Dňa 29. 04. 2015 podal sťažovateľ KS BA žiadosť o odročenie pojednávania, keďže KS BA právoplatne nerozhodol o návrhu na prerušenie konania, pričom až po právoplatnom rozhodnutí o tomto návrhu možno pokračovať v konaní...

Keďže KS BA pojednávanie neodročil v primeranej lehote, doručil sťažovateľ dňa 19. 05. 2015 KS BA svoje vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného. Dňa 29. 05. 2015 sa na KS BA uskutočnilo pojednávanie, na ktorom KS BA rozhodol výlučne o procesnom návrhu sťažovateľa na prerušenie konania tak, že tento návrh zamietol. Pojednávanie odročil na neurčito, a to až do právoplatného rozhodnutia o prerušení konania...

Dňa 18. 06. 2015 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie KS BA zo dňa 29. 05. 2015, ktorým rozhodol o návrhu sťažovateľa na prerušenie konania. Voči tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie dňa 02. 07. 2015. O tomto odvolaní sťažovateľa Najvyšší súd SR (ďalej ako „NS SR“) do dnešného dňa, t. j. ani po dvoch rokoch od jeho podania, nerozhodol...

Okrem uvedených úkonov v predmetnej právnej veci sťažovateľa neboli ku dňu podania tejto sťažnosti vykonané žiadne ďalšie procesné úkony.»

Sťažovateľ tvrdí, že ku dňu podania sťažnosti na ústavnom súde nie je jeho právna vec právoplatne skončená a že v nej krajský súd i najvyšší súd spôsobili zbytočné preťahy.

Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] sa vyhovuje.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných preťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, postupom Krajského súdu v Bratislave

v konaní vedenom pod spis. zn.: 6 S/173/2013 a postupom Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod spis. zn.: 3 Sžo/259/2015, porušené bolo.

3. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje v konaní vedenom pod spis. zn.: 6 S/173/2013 konať bez zbytočných prietahov.

4. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikazuje v konaní vedenom pod spis. zn.: 3 Sžo/259/2015 konať bez zbytočných prietahov.

5. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 1.500,- EUR (slovom tisíc päťsto eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 1.500,- EUR (slovom tisíc päťsto eur), ktoré mu je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy konania/právneho zastúpenia vo výške 312,34 EUR...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania sťažnosti spoločne.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre viackrát vyslovil právny názor, podľa ktorého zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01).

V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd preskúmal obdobie od podania žaloby krajskému súdu do okamihu, keď krajský súd rozhodol o návrhu sťažovateľa na prerušenie konania (necelé dva roky), a dospel k záveru, že z ústavnoprávneho hľadiska toto obdobie ako celok (aj keď bolo poznačené počiatočným obdobím nečinnosti krajského súdu) vzhľadom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci (aj s ohľadom na to, čo je pre sťažovateľa „v stávke“) nemožno kvalifikovať ako také, ktoré by mohlo reálne založiť kvalifikovaný záver o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní

Pokiaľ ide o postup najvyššieho súdu v napadnutom konaní, ústavný súd dáva do pozornosti, že najvyšší súd vo veci sťažovateľa koná ako súd odvolací, úlohou ktorého je posúdiť vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto najvyšší súd v zmysle právnej úpravy zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) platnej do 30. júna 2016 spravidla nevykonáva vo veci procesné úkony (§ 213 OSP) a ani nie je povinný nariadiť pojednávanie (§ 214 OSP). Podľa právnej úpravy platnej od 1. júla 2016 je postup konajúceho súdu upravený v § 383, § 384 a § 385 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov. Uvedené však (aj vzhľadom na predmet konania) nevyhnutne neznamená, že odvolací súd je v odvolacom konaní „úplne“ nečinný, ako to tvrdí sťažovateľ (III. ÚS 489/2015, III. ÚS 421/2017).

V súvislosti s touto časťou sťažnosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na svoj právny názor tvoriaci súčasť jeho ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany (doručenia sťažnosti ústavnému súdu) porušovanie označeného základného práva príslušným orgánom verejnej moci ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť v zásade odmieta ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Z konkrétnych okolností posudzovanej veci vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 14. júna 2017 a doručená ústavnému súdu 19. júna 2017) už najvyšší súd o odvolaní podanom sťažovateľom rozhodol, a to uznesením sp. zn. 3 Sžo 259/2015 z 24. mája 2017, pričom spis spoločne s označeným uznesením vrátil krajskému súdu 21. júna 2017. Označené uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 21. júla 2017. Uvedené skutočnosti samy osebe postačujú k tomu, aby ústavný súd dospel k záveru, že táto časť sťažnosti je s odkazom na citovanú judikatúru zjavne neopodstatnená, čo je dôvod na jej odmietnutie v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Navyše ani celková dĺžka konania pred najvyšším súdom ako odvolacím súdom nie je taká neprimeraná, že by zakladala dôvod k vysloveniu porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom ustanovených náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade, že

postupom krajského súdu či najvyššieho súdu bude dochádzať k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú s'ťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2017